

Yritystuki HE39/2022

Otto Toivanen

Aalto-yliopisto ja Taloustieteen keskus Helsinki GSE

10.5.2022

Esityksen sisältö

- Tuen tavoitteet
- Ehdotetun tuen perusteluista
- Haasteita
- Yhteenveto

Tuen tavoitteet

- s.12: *”Esityksen tavoitteena on ...*
- *yritysten toiminnan jatkuvuuden tukeminen*
- *konkurssiin ajautuvien yritysten määrän*
- *turvaamalla yritystoiminnan jatkuvuutta, ylläpitämällä taloudellista tuotantokapasiteettia ja edistämällä työllisyystilanteen parempia näkymiä erityisesti kriisin päätyttyä.*
- *Samalla tuetaan muun muassa myös työllisyyttä.*
- *parannettaisiin yritysten mahdollisuuksia selviytyä*
- *turvata yritysten maksuvalmiutta ja yritystoiminnan jatkuvuutta*
- *tehdä kustannustukea koskevaan lakiin eräitä muutoksia, jotka ovat osoittautuneet tarpeellisiksi toimintamallin tarkennuttua ja aiempien hakukierrosten päätyttyä.”*

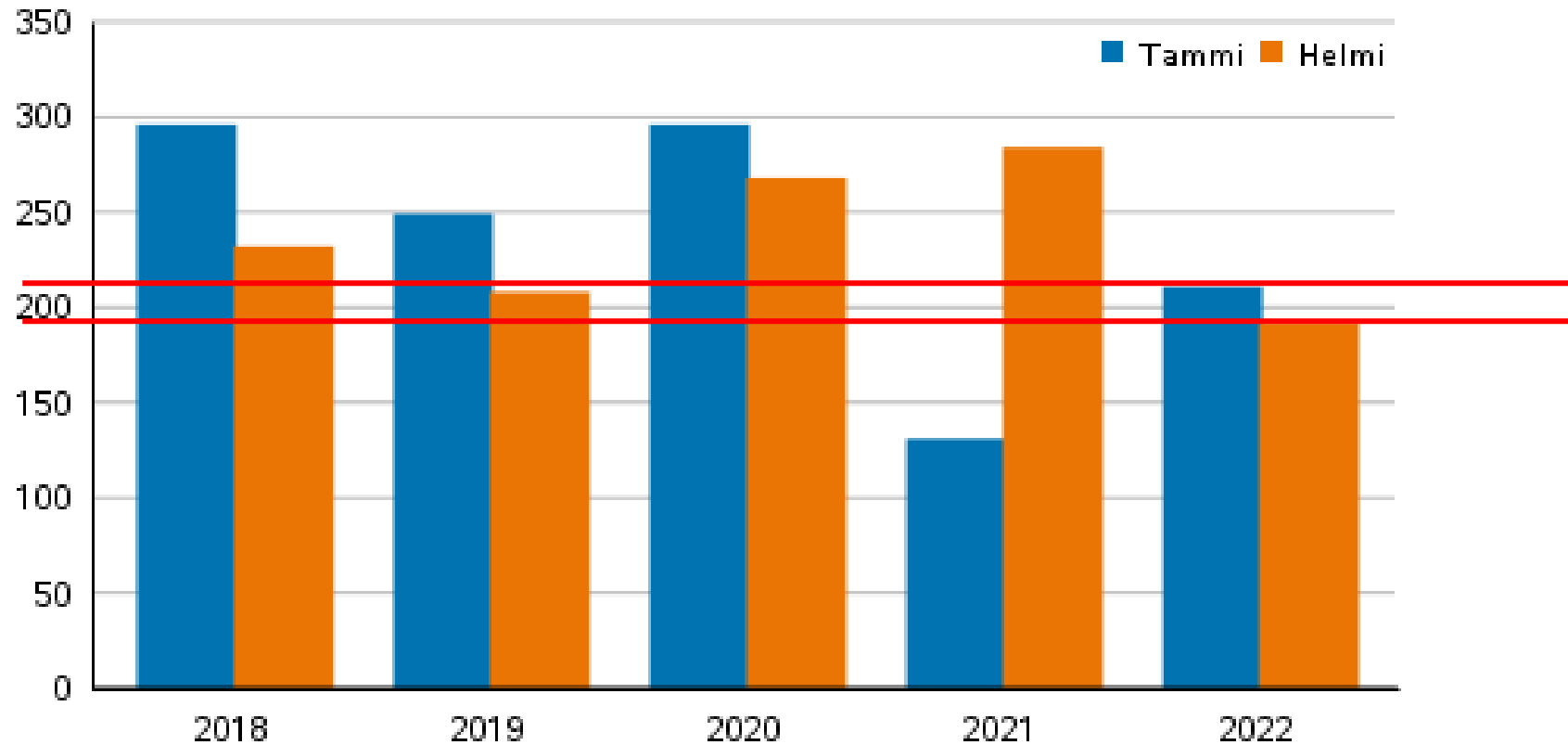
Ehdotetun tuen perusteluista

- 2021 lopussa epidemiatilanteen vaikeutumisen vuoksi (lisä)sulkutoimia.
- s.4: *"Valtioneuvoston koronatyöryhmä linjasi kokouksessaan 14.1.2022, että valmistellaan sulkemiskorvaus ja kustannustuen jatko kompensoimaan toimenpiteiden aiheuttamia vahinkoja yrityksille"*.
- s.4: *"Ohjelman mukaan yritys voisi saada kustannustukea, jos siihen kohdistuu pandemianhallintaan liittyvä julkisoikeudellinen rajoitustoimi"*

Haasteita

- s.5: *“Kustannustuen toistuva jatkaminen sisältää siten riskin siitä, että yritykset voivat perustellusti odottaa, että tukea jatketaan koskemaan tuleviakin kuukausia.”*
- s.5: *”Kustannustuen tarkoituksena on kuitenkin estää elinkelpoisten yritysten poistuminen pandemian aiheuttaminen vaikeuksien ja vaikeasti sopeutettavien kustannusten takia ja tuki on pyritty muotoilemaan niin, että se mahdollisimman hyvin mahdollistaa tämän”.*

Haasteita: konkurssitilastot

Vuoden 2022 konkurssit alle koronaa edeltävien vuosien k-a tason.

https://www.tilastokeskus.fi/til/konk/2022/02/konk_2022_02_2022-03-16_tie_001_fi.html

Haasteita

- s.13:”*Vaikutusta kuitenkin pienentää se että, kannattavilla yrityksillä on myös muita mahdollisia rahoituslähteitä.*
- *Työllisyysvaikutukset voivat jäädä tuen kustannukseen nähden vähäisiksi.*
- *Tarkemmin kohdistetusta tuesta noin kaksi kolmasosaa arvioidaan kohdistuvan yrityksiin, joiden liikevaihto on pienentynyt COVID-19-pandemian seurauksena ja loput yrityksiin, joiden liikevaihto on laskenut muiden syiden seurauksena.”*

Haasteita

- Kv. vertailuiden vaikeus
- Johdonmukaisuus poliittisessa päätöksenteossa
- Kontrafaktuaalin määrittämisen vaikeus (vrt Tanska ja Ruotsi kriisin alussa):
Sheridan ym. PNAS 2020, <https://www.pnas.org/doi/10.1073/pnas.2010068117>)
- Julkisten varojen vaihtoehtoiskustannus
- Millainen on “uusi normaali” (vrt Etelä-Afrikka)

South Africa may be entering fifth Covid wave earlier than expected

Advertisement

Rise in infections appears to be driven by Omicron sub-variants, say health officials

Reuters

Fri 29 Apr 2022 10.42 BST

South Africans wait to be vaccinated at an ambulance converted into a mobile Covid-19 vaccination site in Cape Town. Photograph: Nardus Engelbrecht/AP

South Africa may be entering a fifth Covid wave earlier than expected after a sustained rise in infections over the past 14 days that seems to be driven by the BA.4 and BA.5 Omicron sub-variants, health officials and scientists have said.

- <https://www.theguardian.com/world/2022/apr/29/south-africa-fifth-covid-wave-infections-omicron>

Haasteita

- GSE Tilannehuone suljettiin 31.12.2021: ei siis ole ollut mahdollisuutta uusiin analyysihin
- Tilannehuoneen aineistoilla olisi voitu tutkia kohdeyritysten taloudellista tilannetta
- VM:n perustama työryhmä suunnittelee jatkoa
- Hallitus päättänyt JTS:n yhteydessä 1.2M€/v rahoituksesta 2023-2025
- Tämän hetken tiedon mukaan ei päätöstä 2022 rahoituksesta tai toiminnasta

Yhteenveto

- Tutkimustiedon (mm. Kutilainen, Nokso-Koivisto ja Toivanen, 2021, <https://tem.fi/tutkimusjaosto>; <https://www.nber.org/nber-studies-related-covid-19-pandemic-topic-area#2>) ja tiedossa olevien tosiasioiden valossa tämä tuki hyvin todennäköisesti
 - kohdistuu huonosti
 - vaikuttaa hyvin vähäisesti yritysten toimintaan
 - ei vähennä konkursseja
 - on siis kustannus-hyöty-mielessä huono
- Tuen ainoa kestävä perustelu on tulonjako eli kompensatio sulkutoimista kärsineiden yritysten omistajille